

БЕСТСЕЛЪР НА „НЮ ЙОРК ТАЙМС“

ПОСЛАНИЧЕСКОТО ГРАДЧЕ

ЧАЙНА МИЕВИЛ

enthusiast

Embassytown
China Miéville

Copyright © China Miéville, 2011

Чайна Миевил
Посланическото градче

© Светлана Комогорова-Комата, преводач, 2015

© Фиделия Косева, художник, 2015

© Enthusiast – запазена марка на

„Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2015

ISBN 978-619-164-154-3

ПОСЛАНИЧЕСКОТО ГРАДЧЕ

ЧАЙНА МИЕВИЛ

Превела от английски
Светлана Комогорова-Комата

enthusiast

София, 2015

Всички деца от посолството видяха кацането на кораба. Учителите и сменните им родители дни наред ги караха да го рисуват. Една от стените в залата бе предоставена за техните идеи. От цели векове вече летящите из бездната кораби не бълваха огън, както си го представяха децата, но по традиция се изобразяват с подобни характеристики. И аз като малка рисувах корабите по същия начин.

Загледах се в рисунката и мъжът до мен също се приведе към нея.

– Вижте – казах. – Виждате ли? Това сте вие.

Лице на прозореца на кораба. Мъжът се усмихна. Престори се, че хваща кормило, също като простичко нарисуваната фигура.

– Трябва да ни извините – кимнах аз към украсата. – Тука сме малко глуха провинция.

– Не, не – възрази пилотът. Бях по-възрастна от него, издокарана и вкарвах тук-там по малко жаргон, докато му разказвах истории. На него му харесваше да му досаждам. – Карай да върви, това не е... Но е изумително. Да дойдете тук. До самия край. Където само Господ знае какво има отвъд. – Той се загледа в гъмжилото на Бала по случай пристигането.

И други събития имаше – сезонни прояви, премиери, дипломирания и годишни изпращания, трите декемврийски Коледи, но Балът по случай пристигането винаги е бил най-важен. Провеждането му се диктуваше от капризите на ветровете в търговията – случваше се нередовно и рядко. Години бяха минали от последния.

В Дипломатическата зала се тълпяха гости. Охрани-

тели, учители и лекари, местни хора на изкуството се смесваха с персонала на посолството. Имаше делегати от изолирани външни общности, фермери отшелници. Новодошлите от външното пространство бяха твърде малобройни, в облекло, на което местните жители скоро щяха да започнат да подражават. Екипажът трябваше да потегли на следващия или по-следващия ден; Баловете по случай пристигането винаги се организираха в края на посещението, сякаш за да отбележат едновременно и пристигането, и заминаването им.

Свиреше струнен септет. Сред членовете му беше моята приятелка Гарда, която ме забеляза и се намръщи в знак на извинение за грубоватата жига, която свиреше в момента. Млади мъже и жени танцуваха. Те заслужено посрамваха своите началници и по-възрастните, които, за радост на младите си колеги, от време на време врътваха по някой шеговит бомбастичен пирует.

До временната изложба на детски рисунки бе окачена постоянната украса на Дипломатическата зала: масло и гваш, двуизмерни и триизмерни снимки на служители, Посланици и аташета, дори и на Домакини. Изображенията проследяваха историята на градчето. Увивни растения пълзяха нагоре по стените до декоративния корниз и се преплитаха в балдахин. Дървените рамки бяха проектирани така, че да ги крепят. Веспкамери колкото палец, на лов за образи, които да излъчат, разбутваха листата им.

Един от охранителите, мой дългогодишен приятел, ми махна за поздрав с протезата си. Силуетът му се очертаваше върху прозорец, висок и широк няколко метра, с изглед към града и хълма Лилиево листо. Зад този хълм чакаше натовареният кораб. Отвъд ширналите се на километри покриви и въртящи се църковни фарове се на-

мираха енергоцентралите. Кацането на кораба ги беше изнервило и сега, макар и дни по-късно, все още бяха наплашени. Виждах ги как тропат с крака.

– Заради вас – посочих ги аз на пилота. – Вие сте виновен.

Той се засмя, ала гледаше разсеяно. Почти всичко му отвличаше вниманието. Това беше първото му спускане.

Стори ми се, че разпознах един лейтенант от предишен екипаж. При последното му идване преди години в посолството беше мека есен. Той се разхождаше с мен сред шумата на градините по високите етажи и се взираше в града, където не беше есен, нито пък някой друг познат за него сезон.

Обикалях сред дима, виещ се над подносите със смола стимулант, и се сбогувах. Няколко души от външното пространство, приключили със задълженията си, заминаваха, а заедно с тях – и неколцина местни, помолили и получили разрешение да излязат.

– Мила, да не ти се плаче? – попита Кейли. Не ми се плачеше. – Утре ще се видим, а може би дори и вдругиден. А ти можеш... – Но тя знаеше, че комуникацията ще е толкова трудна, че ще прекъсне. Прегърнахме се. Найсетне тя се попросълзи, позасмя се и каза: – От всички хора на света, точно ти трябва да си наясно защо си тръгвам!

– Знам, краво такава! Толкова ти завиждам! – отвърнах.

Виждах я, че си мисли „Ти направи своя избор“, и това беше вярно. И аз възнамерявах да замина допреди половин година, когато последният миаб кацна и донесе потресаващата новина за това какво, кой, пътуваше насам. Дори и тогава си казах, че ще се придържам към своя план и щом пристигне следващата смяна, ще поема

към външното пространство. Но когато най-сетне корабът прекоси небето и то нададе вой подире му, осъзнах, че ще остана – и не, това не бе за мен чак такова откровение. Сайл, моят съпруг, вероятно го беше заподозрял още преди аз да го реша.

– Кога ще пристигнат те? – попита пилотът. Говореше за Домакините.

– Скоро – отвърнах, без да имам представа. Не Домакините ми се искаше да видя.

Посланиците бяха пристигнали. Хората се скупчваха наоколо, но без да се блъскат в тях. Около тях, в знак на уважение, винаги оставаше пространство – като ров около замък. Отвън дъждът плющеше по стъклата. Не бях успяла да науча от никого от своите приятели и обичайните си източници нищо сигурно за онова, което се бе случвало при закрити врати. Само върховните бюрократи и техните съветници се бяха срещали с нашите най-важни и най-противоречиви нови гости, а аз далеч не бях сред тях.

Хората хвърляха погледи към входа. Усмихнах се на пилота. В залата продължаваха да влизат Посланици. Усмихвах се и на тях и изчаквах да ме поздравят.

Домакините от града щяха скоро да дойдат, заедно с последните от новодошлите – капитанът и останалите от корабния екипаж, аташетата, консулите и изследователите, може би неколцина окъснели имигранти и виновникът за всичко това – невъзможният нов Посланик.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Имерсер

0.1

В Посланическото градче, когато бяхме малки, играехме на една игра с монети и изрезки с формата на полумесец, които вземахме от една работилница. Винаги я играехме на едно и също място, до една определена къща зад пазара, на стръмна задна уличка с жилищни сгради, където рекламите, оплетени от бръшлян, сменяха цветовете си. Играехме на мъждивата светлина на онези стари екрани до една стена, която бяхме кръстили на предметите, с които играехме. Спомням си как поставяхме тежка монета от две су на ръба ѝ и я завъртахме, и докато тя се въртеше, нареждахме: „Върти, върти на калъч, свинска зурла, слънчев лъч“, докато се олюлееше и паднеше. Съчетанието от страната, на която падне, и думата, до която стигам, когато спреше да се върти, определяше каква ще е наградата или загубата.

Ясно се виждам през дъжделивата пролет и през лятото, как с монета от две су в ръка споря с останалите момичета и с момчетата кое какво значи. Никога не играехме другаде, въпреки че тази къща, за която и за чийто обитател се разправяха разни истории, ни тревожеше.

Като всички деца, ние обхождахме своето родно градче внимателно, настойчиво и по собствено усмотрение. На пазара сергиите ни интересуваха по-малко от високата

уютна нишичка, останала в стената след изпадалите тухли, която никога не успяхме да достигнем. Не обичах огромната скала, отбелязваща края на градчето, разцепена и отново споена с хоросан (с все още неизвестна за мен цел), и библиотеката, чиито зъбци и арматура ми се струваха опасни. Всички обичахме колежа заради застлания му с гладък пластон двор, по който можеше да хързулнеш копче или рееща се играчка на цели метри разстояние.

Бяхме буйно малко племе и полицаите често ни спираха, но бе нужно само да кажем „Всичко е наред, господине, госпожо, трябва само да...“, за да продължим. Стремглаво се спускахме по стръмната, гъмжаща от хора улична мрежа, покрай безприютните автоми на Посланическото градче, животни тичаха с нас или покрай нас по ниските покриви, и въпреки че се спирахме, за да се катерим по дървета и по пълзящи растения, най-сетне стигахме до междината.

В този край на градчето ъглите и площадите на родните ни улици се пресичаха с чудатите очертания на сградите на Домакините – отначало нарядко, а после все по-често и по-често, докато накрая техните не изместваха напълно нашите. Разбира се, опитвахме се да влезем в града на Домакините, където улиците променяха своя изглед, а стените от тухли, цимент и плазма отстъпваха пред други, по-жизнени материали. Бях искрена в тези свои опити, ала знанието, че няма да успее, ме успокояваше.

Състезавахме се и се предизвиквахме помежду си кой ще стигне възможно най-далече, всеки отбелязваше границата, до която е достигнал. Казвахме си „Гонят ни вълци и трябва да бягаме“ или „Който стигне най-далече, той е везирът“. В моята банда аз се нареждах трета сред стигналите най-далече в южна посока. На нашето място имаше Гнездо на домакини с чудни чуждородни цветове, привързано със скърцащи мускулни въжета за стобор, който по-

ради някаква прищявка Домакините бяха оформили като нашите изплетени от клонки огради. Покатервах се на стобора, а приятелите ми подсвиркваха от кръстовищата.

Вижте мои изображения като дете – никакви изненади: лицето ми тогава е просто сегашното ми лице, все още недовършено – същата подозрителна усмивка с присвити устни, същите кривогледи от напрежение очи, за които понякога по-късно ми се подиграваха; и тогава, също като сега, бях се източила като върлина и не ме свърташе на едно място. Напълвах дробовете си с въздух, спирах да дишам, тръгвах напред и навлизах там, където въздухът се смесваше, преминавах отвъд онази неясно очертана, ала все пак забележително рязка граница, преходът между газовете, полъхът, изваян от машини за нанотех частици с ненадминато атмосферно изящество, за да напиша „Ейвис“ върху бялата дървесина. Веднъж, за да се изперча, потупах котвата от плът на гнездото там, където възето се вплиташе в летвите. Беше обтегната като крапуна. Изтичах обратно при приятелите си, задъхана.

– Ти я пипна! – Казаха го с възхищение. Аз се вирах в ръката си. Поемахме на север, нататък, където духаха еолите, и пътьом сравнявахме постиженията си.

В къщата, пред която си играехме с монетите, живееше мълчалив, добре облечен мъж. Той беше тукашният източник на безпокойство. Понякога, когато се събирахме пред тях, излизаше, поглеждаше ни и присвиваше устни, което можеше да е и поздрав, и знак за неодобрение, а после се обръщаше и тръгваше нанякъде.

Ние си мислехме, че разбираме какво представлява той. Грешахме, разбира се, но нали прихващахме всичко, което чуехме наоколо, смятахме, че той не е в ред, а присъствието му е неуместно. „Ей – неведнъж подвிகвах на прияте-

лите си, когато той се покажеше, и го сочех зад гърба му. – Ей!“ . Когато ни обземееше смелост, тръгнахме подире му и го следвахме по оградените с плетове алеи към реката или към някой пазар, или към развалините на архива, или към посолството. На два пъти, струва ми се, някой от нас се изхили нервно. Минувачите веднага ни изпгтъквах.

– Имайте уважение! – скастри ни един продавач на алтостриди. Той остави на земята своята кошница с миди и зашлеви бърз шамар на провикналия се Йон. Търговецът се загледа в гърба на възрастния човек. Помня как изведнъж разбрах, макар и да не можех да го изразя с думи, че не целият му гняв е насочен към нас, че онези, които цъкаха с език насреща ни, не одобряваха поне отчасти и мъжа.

– Това, че той живее там, не ги радва – каза сменният баща за онази вечер, татко Бердан, когато му разказах за това. Разказах историята неведнъж, описах грижливо и объркано мъжа, когото следяхме, и разпитах таткото за него. Попитах го защо съседите недоволстват; той се усмихна сконфузено и ме целуна за лека нощ. Загледах се през моя прозорец и не можех да заспя. Гледах звездите и луната, и блещукащите Развалини.

МОГА ДА ПОСОЧА точната дата на последвалите събития, тъй като те се случиха в деня след моя рожден ден. Бях изпаднала в меланхолия, споменът за която днес ме развеселява. Беше късен следобед, третата шестнайсетина на септември, Доминден. Седях сама, размишлявах за възрастта си (абсурден малък Буда!) и въртях паричките, които бях събрала за рождения си ден край стената на монетите. Чух, че се отваря врата, ала не вдигнах очи – тъй че мъжът от къщата може да е стоял пред мен цели няколко секунди, докато съм си играела. Когато се усетих, погледнах нагоре към него, обзета от странно безпокойство.

– Момиче – каза той и ми помахна. – Моля те, ела с мен.
– Не помня мина ли ми през ума да побягна. Какво ли ми остава, освен да се подчиня, както ми се струваше?

Къщата му беше изумителна. Имаше една дълга стая, изпълнена с тъмни цветове, наблъскана с мебели, паравани и статуетки. Разни неща шаваха, автоми си вършеха работата. В нашите ясли имахме пълзящи растения, но те изобщо не можеха да се сравняват с тези лъскави жили с черни листа, виещи се в такива съвършени завъртулки и спирали, че приличаха на шампи. По стените бяха окачени картини и плазмени изображения, чиито движения с нашето влизане се измениха. На екрани със старинни рамки течеше информация. Призраци, големи колкото длан, щъкаха между саксии, наредени върху трид, подобен на седефена дъска за настолни игри.

– Приятелят ти. – Мъжът посочи канапетото. На него лежеше Йон.

Произнесох името му. Обутите му в ботуши крака бяха качени върху тапицерията, очите му – затворени. Беше зачервен и хриптеше.

Погледнах мъжа – уплаших се, че ще стори и на мен същото, което бе сторил на Йон – а явно му бе направил нещо. Той не ме поглеждаше в очите, вместо това се суетеше с една бутилка.

– Донесоха ми го – каза той и се огледа, сякаш търсеше вдъхновение как да ми говори. – Извиках полиция.

Той ме настави на едно столче до едва дишания ми приятел и ми подаде чаша с плодова напитка. Загледах я подозрително, докато той самият не отпи от нея, преглътна и ми показа, като посочи отворената си уста, а после пхна чашата в ръката ми. Погледнах шията му – но не виждах брънка.

Отпих от това, което ми даде.

Чайна Миевил
ПОСЛАНИЧЕСКОТО ГРАДЧЕ

Превод *Светлана Комогорова-Комата*
Редактор *Георги Илиев*
Коректор *Саша Александрова*
Художник *Фиделия Косева*
Предпечат *Анна Георгиева*

Английски. Първо издание
Формат 16/60х90. Печатни коли 29

ISBN 978-619-164-154-3

Издава enthusiast
Запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел.: 02/943 87 16
факс: 02/943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

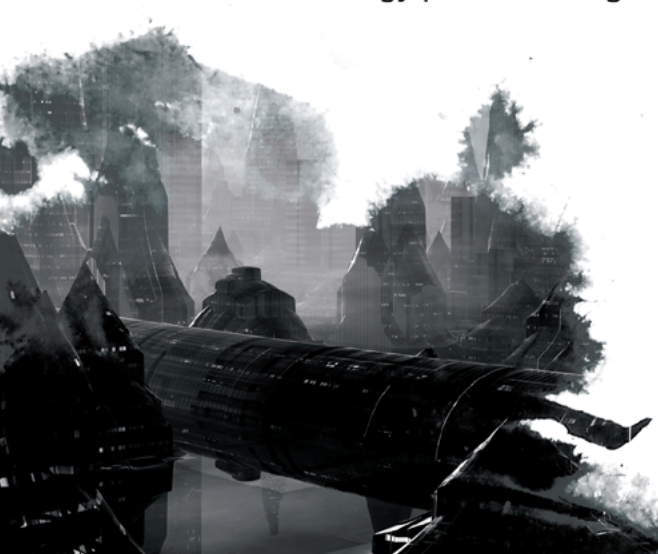
Печат „ПОЛИГРАФ-ЮГ“

В бъдещето хората са колонизирали отдалечена планета, дом на загадъчните ариеки – разумни същества, известни със своя уникален за Вселената език, който само малцината човешки посланици могат да говорят.

Ейвис Бенар Чо, момиче от човешката колония, се завръща в Посланическото градче след години на приключения в открития космос. Тя не може да говори ариекийското наречие, но е неделима част от самия език, защото преди много време е била използвана като фигура на речта, ариеките я смятат за живо сравнение от своя език.

Когато междупланетните политически машини стават причина за пристигането на нов посланик на Ариека, крехкото равновесие в отношенията между хора и извънземни брутално се разрушава. На хоризонта се задава катастрофа и Ейвис е изправена пред предизвикателството да запази Верността си към своя съпруг, когото вече не обича, към системата, на която вече няма доверие, към един език, който не може да говори, но който самият говори през нея.

Романът постепенно увеличава както в заплетени интриги, така и в загадките на философията на езика. Героинята по неволя ще разбере за политиката, логиката и любовта много повече, отколкото някога е искала. В „Посланическото градче“ Миевил е създал не само един свят на затрогващи лични съдби, но също и място, изпълнено с приключенията на контакта с извънземните и войната между различни видове във Вселената.

www.enthusiast.bg

9 786191 641543

Цена 18,00 лв.